

El "Comitè per la Defensa d'Interessos Catalans" a l'opinió de Catalunya

La naixença del D. I. C.

Ha nascut un nou ordre de coses. De molts anys ençà, tots en pressentíem l'eclosió. I els catòlics de més ampla cultura i d'esperit més obert, treballaven perquè les imminents transformacions no duguessin com a corol·lari, una separació profunda entre la nostra Fe i el nostre poble. Aquests guaites previsors foren acollits amb reserves. I avui el poble es troba desorientat davant una minoria audaç i passional que podria convertir la República de tots, en sectarisme anàrquic.

Es aquesta situació l'engendradora del «Comitè per la Defensa d'Interessos Catalans», popularment conegut pel nom abreujat de DIC. Un aplec de catòlics que, tot fent ús dels mitjans que un règim democràtic posa a l'abast, volien orientar i adestrar les multituds, amb procediments d'avui, per a la lluita decissiva i pròxima: heus aquí què fou, inicialment, el nostre Comitè. Les concrecions posteriors no han desmentit pas aquest programa. Respon el nom del Comitè a les seves intencions? Potser sí que en altres circumstàncies l'hauríem batejat diversament: el nom no fa la cosa, i al capdavant expressa força bé, com veureu, els objectius de la nova organització.

Ara que, per la simple relació de la seva naixença

hem fixat sense exageració ni modèstia falsa, la importància del nostre moviment, concretem-ne el programa. Havem desvetllat una certa tafaeria. Molts es senten inermes, en faç d'obscurs perills i de situacions inesperades, i el DIC pronuncia aquella paraula de fe en Déu i en si mateix, que en els moments àlgids, crea els cabdills i agafa el timó.

Comencem per dir

Què no és el DIC

El DIC no és una filial, una còpia ni un cos auxiliar de la Junta d'Acció Catòlica, o de qualsevol altra entitat oficial del Catolicisme. Ni ho és, ni ho pot ésser. La rapidesa vertiginosa que sovint posarà en joc; els compromisos en què algunes vegades es trobarà; el seu públic, que abraça Catalunya sencera i principalment els qui no pensen com nosaltres: tot això i moltes raons que no fóra prou discret enunciar, desaconsella constituir el DIC com una branca de l'apostolat pròpiament dita.

Tampoc no és el DIC un partit polític, en el sentit clàssic. Els polítics hauran d'ésser emprats sovint per al triomf dels nostres propòsits, però sense fondre'ns amb un partit determinat, ni convertir l'organització nostra en prosaica secretaria de recomanacions.

Entre les organitzacions oficials de l'Església i els partits polítics resta un lloc: aquest lloc serà el nostre.

Diguem-ho clarament i per sempre:

El DIC és un propulsor de moviments col·lectius

favorables al Catolicisme. Acceptem íntegrament la doctrina de l'Església. Aquesta doctrina que ha bastit la llar honesta i les nacions democràtiques i que ha posat en el cor dels homes l'anhel d'una justícia social i d'una fraternitat que superi el fetitxisme de les races. En afirmar-nos catòlics, no ens declarem exclusivistes: El socialisme, el capitalisme, el sentiment nacionalista, en tot allò que tenen de bo són cristians, i allò que tenen de bàrbar més val arreconar-ho.

Però els membres del DIC sabem que no basta proclamar ditiràmbicament l'excel·lència del Catolicisme. La força radica en el poble. La Religió triomfarà a casa nostra si el poble—i en dir el poble enfoquem tot el conjunt d'elements socials no fossilitzats—aixeca en l'aire la bandera de Crist i la encima. Convé, doncs, iniciar o empènyer grans onades populars vers el Catolicisme. I de concreció en concreció, arribem a la tasca que el DIC vol realitzar.

Hi ha dues menes de moviments col·lectius:

els circumstancials, com ara la Solidaritat Catalana; i els permanents, com el

Catalanisme: tan necessaris són els uns com els altres. Hi ha també certs moviments tumultuosos o artificials, que no responen a la realitat social: d'aquesta mena serien, avui, entre nosaltres un partit anticatalà, una agitació dictatorial o una tramuntanada comunista. Davant d'aquests darrers, el silenci del DIC valdrà per molts discursos. Però sempre que es dibuixi en l'horitzó, amb garanties d'èxit, un moviment que pugui acostar el nostre poble a l'estructuració social del Cristianisme, i per tant, a la seva grandesa nacional, DIC mirarà de provocar-lo o refermar-lo, amb mitjans propis o aliens. S'adreçarà al poble mitjançant una propaganda suau o cridanera, però sempre tenaç i respectuosa amb les Autoritats constituïdes, i tractarà de convèncer-lo perquè marxi pels camins de la victòria.

Davant la imminència del proper període constituent de la República, que tots voldríem veure consolidada, la tasca se'ns ofereix plena de possibilitats.

No ens desentenem de cap gran ideal ni de cap realitat immediata. Potser ens equivocarem. No en serà la causa, almenys, ni l'ofuscació partidista, ni la irresponsable precipitació, ni el tancar-nos dins el clos d'una migrada capelleia. L'ànima del DIC és gran i generosa, perquè és filla del Crist i de Catalunya.

Salutació a la Premsa catalana

A tots els periòdics de Catalunya, la nostra salutació. Som els més joves i no ens reca pas d'ésser-ho. Els consells dels experimentats pesaran molts en les nostres decisions. I estem convençuts que els periòdics que porten llargues anyades d'elluita, ens ajudaran, amb un gest paternal, a obrir-nos pas. Nosaltres oferim, a tota causa noble, l'empenta del nostre abrandament. En retorn, demanem només dues coses: franquesa i lleialtat. Aquestes dues virtuts, tan catalanes, siguin el nostre escut i el nostre glavi.

Les eleccions a Girona

Els elements dretistes de la circumscriptió de Girona han donat un bell exemple de civisme. Han comprès la transcendència que tenen les pròximes eleccions per al bé de la Religió, la llibertat de Catalunya i la consolidació de la República. I negligint els matços polítics, s'han unit i han format la prestigiosa candidatura següent:

Josep Ayats i Surribas.
Joan Estelrich i Artigues.
Carles Badia i Malagrida.
Jaume Massó Valentí.
Joan Vallès i Pujals.

Davant d'aquests cinc noms, prou coneguts perquè ens calgui presentar-los, les esquerres branden una candidatura presidida per En Puig d'Asprer, la tasca del qual en el Municipi barceloní més val no comentar, però convé recordar; i sostinguda pel nom de Manuel Carrasco Formiguera, que no sabem quines garanties haurà demanat per al catolicisme. En canvi, tots els elements de la candidatura dretista, s'han compromès a defensar els interessos religiosos, polítics i socials de la nostra terra.

Per això el D. I. C. l'accepta com a pròpia, i demana a tots els seus amics i adherits de la circumscriptió de Girona que la votin i que la defensin amb la valentia i el civisme que caracteritzen la nostra Entitat. Emparar la llibertat del sufragi, impedir que es trenqui una urna, perseguir la compra de vots, donar la cara pels candidats recomanables, exposar la vida abans que retrocedir davant del matonisme, són actes indispensables per a salvar la societat en els moments crítics d'avui.

LL.

Les eleccions, a Barcelona

Temps era temps que, en parlar de la necessitat que ens uníssim els qui volem viure i actuar dins dels principis bàsics de la civilització cristiana, hi havia dos punts concrets en els quals no tothom estava d'acord, i això dificultava la unió: el sistema de govern i l'autonomia de Catalunya.

Avui, l'ambient està saturat de catalanitat, la qüestió catalana, en lloc d'establir cledes entre nosaltres, ha passat a ésser un vincle d'unio: no hi ha ningú amb cara i ulls que s'atreveixi a dir que va en contra de les aspiracions de Catalunya.

I del sistema de govern, què me'n dieu? Hi ha persones que parlen molt dels beneficis que ha reportat al poble l'adveniment de la República. Però s'obliden d'un, i és que, d'ara endavant, la qüestió del sistema de govern ja no podrà dividir-nos, sinó al contrari: el règim republicà, el poble creient l'acata i el respecta. I a Catalunya, tothom veuria amb mals ulls un moviment encaminat a canviar el règim que el poble lliurement s'ha volgut donar.

Per això som molts els que veiem que cauen damunt d'un terror preparat aquestes paraules que els senyors Arquebisbes ens han dirigit, recentment, en una declaració col·lectiva. Escolteu-les:

«És apremiant, en l'actualitat, que els catòlics, prescindint de llurs tendències polítiques, en les quals poden romandre lliurement, s'uneixin d'una manera sèria i eficaç, per tal d'aconseguir que siguin elegits per a les Corts constituents candidats que ofereixin plenes garanties de què defensaran els drets de l'Església i de l'ordre social».

* * *

La Lliga Regionalista, en un manifest adreçat al poble de Catalunya, ha dit que defensarà el respecte a la tradició religiosa del nostre poble i el seu president, en el discurs de diumenge darrer, afirmà que les candidatures no es confeccionaven amb homes del clos estricte de la Lliga, sinó que aquesta obre els braços als que puguin prestar un servei veritable a Catalunya i a l'ordre social.

Sabem que algun dels nostres amics ha estat invitat a donar el seu nom per a incloure'l en la candidatura per Barcelona. En el moment de lliurar a la impremta aquestes ratlles, coneixem les línies generals de la candidatura i la majoria dels seus noms. No direm que sigui l'ideal pel qual nosaltres propugnaríem. Però, mirant objectivament les coses, afirmem que cal que tots els catòlics ens disposem a fer triomfar aquesta candidatura que, segurament, avui dijous serà publicada pels diaris.

Aquesta vegada la tria no és dubtosa. Cal assegurar les majories per als que defensaran el respecte a allò que més estimem, enfront dels radicals i dels homes de la vanitosa Esquerra.



EL DIC:—Cal mobilitzar la classe neutral!!

Candidatura de personalitats

Una vegada hi havia un senyor Mestre molt aficionat a la pedagogia moderna. Li agradava fer tests psicològics amb els infants de la seva escola. Ve't aquí que un dia els proposà aquesta qüestió: «Quins són els tres personatges més importants del món?» Cada infant havia de respondre per escrit.

Les respostes foren molt diverses. Però la més inesperada fou la d'un noi d'onze anys que contestà: «Charlot, Samitier... i el Sant Pare». El noi hauria estat un excellent confeccionador de candidatures de personalitats. Aquesta mena de confeccionadors, en efecte, no han pas de preocupar-se de si els candidats volen anar junts, ni de cercar un programa comú. La qüestió és trobar noms que facin il·lusió i prescindir de la realitat. Com a test psicològic no està malament: edat mental, onze anys; sentit comú, zero.

A. P.

El preu d'uns milers de vots

Esquerra veia com en mig dels entusiasmes delirants amb què el seu cap, no com a tal, sinó com a President de Catalunya era rebut, se li anaven fonent els vots, per culpa dels seus desencerts. Els que li portava d'Acció Catalana el senyor Carrasco eren un petit reforç. I ha tingut por que li fugissin també els vots sindicalistes que li donaren l'esbojarrada victòria del 12 d'abril. I ha tornat a reclamar-los; però ara, per al dia 28, els sindicalistes han volgut cobrar per endavant el preu dels vots.

Així han imposat:

1° Que la vaga del port es solucionés pel senyor Macià a favor del Sindicat Únic.

2° Que el senyor Macià fés quedar malament el Ministre del Treball, defensor de la Unió General de Treballadors.

3° Que posés a la candidatura de Barcelona el Comandant Franco i el capità Medrano, avui substituït per Sbert, amb tot i no ésser catalans ni saber res de l'Estatut, ni de l'autonomia, ni de la llengua de Catalunya.

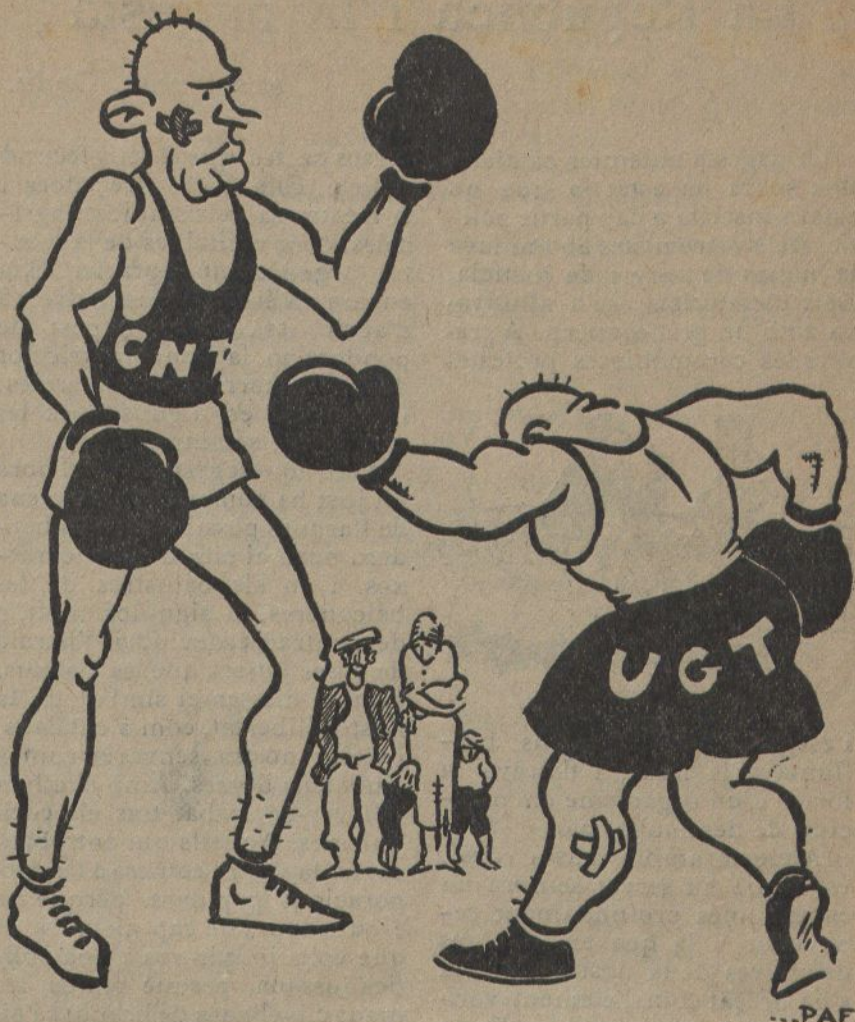
De no acceptar aquestes condicions, els sindicalistes, junt amb un grup de federals que els abrigaria amb la seva bandera, presentarien candidatura per Barcelona i donarien ordre als seus amics de fora d'abstenir-se de votar.

Com que això era la derrota segura de les candidatures d'Esquerra Catalana, el senyor Macià ha pagat el preu... i ara tots amics. Tots amics i catalanistes i defensors dels drets cívics de l'obrer.

INTERESSOS OBRERS

ELS PLATS TRENCATS

per FRANCESC DE B. LLADÓ.

Patró.—D'on ve, Jaume, la vostra rancúnia?*Obrer.*—No en treuria res d'explicar-vos-ho. Abans no m'ho preguntàveu pas. Ara nosaltres hem guanyat. No hem guanyat del tot, però vindrà la nostra. Deixeu-me estar.*Dic.*—Germà obrer, no et neguis a contestar. Dius que ha començat el teu triomf? Mostra't, doncs, generós i entaula conversa.*Obrer.*—Conversa? Què més voldríeu vosaltres? Aviat m'enganyaríeu. Teniu allò que en diuen cultura. Sabeu xerrar bé. Jo no soc ningú, però guanyarem. No em digueu res.*Patró.*—Guanyaràs? Què vol dir guanyar? Mira la Rússia comunista. Les fàbriques són de l'obrer, els camps pertanyen únicament a la pagesia, però l'obrer i la pagesia són esclaus d'un Estat despòtic, d'un amo no frenat per la competència. Jo crec que si l'obrer rus pogués tornar enrera, maleïria la revolució. A primers de gener de 1927, segons dades oficials, hi havia més obrers sense feina que treballant. El contracte del treball és a base de salari, com aquí.*Obrer.*—Vós sou monàrquic!*Dic.*—No us baralleu. El patró no és monàrquic: accepta, com jo, la decisió del poble. Però no n'hi ha prou d'ésser republicà. Es necessari que el patró vulgui millorar lleialment la condició de l'obrer i reconegui els drets del proletari.*Patró.*—L'obrer m'odia. Ho ha dit ell mateix. Com voleu que jo senti el daler de millorar-lo, que li reconegui drets, si ell no me'n reconeix cap?*Dic.*—Ara sou vos, patró, el que descarrileu.*Obrer.*—Jali deial! M'agrada perquè vostè és imparcial.*Dic.*—Haveu de suprimir la paraula odi. Cal que us estimeu. Cal que us uniu.*Patró i obrer.*—Res no ens uneix. Som dues classes. Una de les dues ha de vèncer. L'altra, que sigui esclava.*Dic.*—No us uneix res? Mentida! Us acobla l'amor a la vostra indústria, als productes que brollen, com infants, de vosaltres i us donen pa.*Patró.*—L'obrer no estima la seva indústria.*Obrer.*—No hi ha indústria que hi valgui. Ja han passat els temps medievals en què amos i treballadors fraternitzaven. El nostre déu és el Diner. Jo no estimo

Gran combat de boxa a benefici del proletariat.

els filats, ni els vidres, ni les barres de ferro: estimo els diners que l'amo en treu. I els vull per a mi.

Dic.—I l'amo també els vol per a ell. Almenys, doncs, l'amo i tu, germà obrer, esteu units per l'amor al diner. Mentre lluiteu com a llops, pocs en fareu de diners. En canvi, si us uníssiu, si pactéssiu cordialment, creixeria la producció, baixaria el cost, n'hi hauria per a tots, viuríeu millor. Tu, obrer, tindries una blanca caseïa asolellada, on la dona feinejaria i els infants riuriu; en temps d'atur forçós, el segur pagat pel teu sindicat, el patronal i l'Estat, et donaria mitjans de subsistència; i tot això t'estimularia a treballar, a fer-te una cultura, a produir perfectament. I tu, patró, sentiries la pau de la consciència recta. I els infants de l'obrer serien com fills teus, als quals facilitaries instrucció, perquè s'obrisin pas, i si reunien condicions per a ésser amos, ho fossin amb el temps.*Patró.*—Voleu dir que és possible, tot això? Els Sindicats obrers no voldrien col·laborar amb nosaltres en aquesta obra fraternal.*Obrer.*—Veieu com no és possible? No hi ha res a fer. Deixeu-me llegir la *Soli*. Quines ganes de perdre el temps.*Dic.*—Sí, que és possible. Cal que els Sindicats patronals i els obrers col·laborin, com a germans, al millorament de l'obrer i arribin a entusiasmar-lo per la seva indústria i a fondre els cors i els enteniments, i això depèn d'una sola cosa... De què els patrons i els obrers de bon cor i d'intel·ligència clara, no es deixin governar pels atiadors de la discòrdia. Estimeu els diners, la indústria, la dona i els fills propis i els dels altres. No traïu la terra catalana; enfortiu els sindicats, però canteu-les clares als que s'engreixen enverinant les vostres lluites, i feu callar, en nom de l'egoïsme si més no, als avars i als obsessionats. I si alguns intel·lectuals de Madrid se'n riuen, deixeu-los riure: fins ara, n'han encertat molt poques, i els nostres plats trencats, no els pagarien pas més enllà de l'Ebre.

Capses de Cartró i Plegadors

Lluís Riera Balet

Capses per a tots els usos. - Plegadors en cartró, fusta tubulars i especialment els ESQUELETS. - Mostraris, fitxers, arxivadors.

Preus especials, segons comanda, als Acabadors, Magatzemistes i Fabricants.

Consell de Cent, 364. - Tel. 18038. - Barcelona

La República i la pagesia

PER ANGEL GRAU.

La pagesia autèntica catalana fins suara ha estat la que no estava inscrita a cap partit polític. Dels extremistes abominava la manca de seny i de justícia. Dels dictatorials, se'n allunyava amb un gest esquerp. A través les ceremonioses protestes



i escarafalls d'ordre d'ells, besllumava la farsa, i flairava la fortor d'un organisme en principis de descomposició.

Aquesta ampla massa rural, és la que ha servat sempre un esperit més profundament renovador, i la que en les hores decisives de la nostra història s'ha dreçat com l'element veritablement insubornable. Es la pagesia que constituïa el moll fort dels remenses contra els senyors i contra els reis qui pretenien de recolzar-se en ella, per anullar la influència senyorial. Són les multituds rurals del Corpus de Sang, i de les guerres que finiren en el tràgic 1714. Les que ja haurien proclamat la República llavors de la pèrdua de Cuba, si els capdills haguessin sabut interpretar llurs anhels i menar-les a la victòria. Són els mateixos que el dia 14 d'abril restauraven l'imperi de la llei, i que després, d'ençà



d'aquesta data, en mants pobles s'han organitzat en host bellicosa per fer-la respectar i bandejar els conculcadors.

Aquesta pagesia per amor a la revolució veritable, serva un natiu i fogós odi a les turbulències. Mestrestant no ha pogut obrar com a revolucionària, ha actuat d'evolucionista. Ella ha mantingut el nostre patrimoni col·lectiu, han crescut la riquesa nacional, ha estat la depositària de les nostres valors eternes, com a poble; ha constituït el sagrari de la nostra llengua. En universalitzar-se l'economia la qual cosa enderrocà les cases pairals, com a rectores de la producció agrícola, ella tot d'una les suplí en el regiment de l'explotació de la terra sota el signe de di-

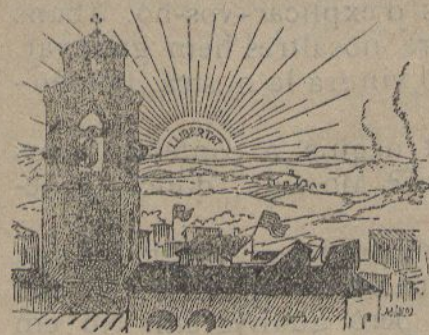
versos pactes, que el seny fecund li dictà. Ella és la dreçadora i la mestressa dels sindicats agrícoles, cors veritables de la nostra organització agrària. Ella encara va ésser la que el dia 15 d'abril issà amb un gest de ponderació la bandera tricolor dalt de les torratxes camperoles, i va ventar en alguns llocs les campanes, solemniament.

Amb aquest gest, amics, l'obra tot just ha començat, i és plena de llargues possibilitats. La bandera nova al cim de les torratxes, i en els balustres de les balconeres, o significa molt, o del contrari esdevindria l'herald de coses pitjors que les d'abans. Ella ha d'ésser el símbol de la nostra llibertat, com a catalans, i de la nostra senyoria com a ciutadans lliures. Amb ella han d'haver-se acabat tots els caciquismes. Aquells qui entrebancaven la vostra comesa a les corporacions populars, perquè no éreu senyors de cap gleba, i el que volia junyir-vos a una política jussana, perquè tenfeu les mans clivellades de brandar l'eina ferrissa, noble símbol de treball. I remenses d'una terra, redimida per vosaltres.

Però també ha d'haver desaparegut aquell altre caciquisme que voldria constituir a vosaltres en cacics dictatorials. Cap altre caciquisme més ha d'imperar que el de la Llei i el de la germanor cristiana, reguladores de la convivència social, i ponderadores en l'actuació devers tots els qui no pensen igual, i màxim exponent de força per a exigir-los el mutual respecte. Per l'imperi de la Llei i l'eficiència de la germanor cristiana, tots els nostres problemes agrícoles poden ésser resolts amb pau i justícia. Ara més que mai, la propietat territorial deu actuar en joc de funció social. Encara dins de la nostra Catalunya, terra alabada del minimifundi, estén les seves campúries, boscoses o estepàries, més d'un latifundi com si no tingués amo. La manca d'un òrgan eficient del nostre Dret ha envellit certes formes contractuals, inadaptades a les necessitats econòmiques d'avui i l'esmena de les quals clama justícia. I els anhels de cultura i d'una millor preparació tècnica, que bateguen dins el cor de la nostra pagesia, tot just són al començ d'ésser satisfets amb el reconeixement dels drets de la nostra llengua dins de l'escola.

Però tot això, germans pagesos, ja vindrà si teniu seny i sabeu servir l'esperit de paciència i de santa continuació que és la millor executòria. Heu de saber mantenir-vos ciutadans lliures, mentre espereu ésser catalans lliures. Per al dia

que hom promulgui la llibertat de Catalunya, la noblesa brava del vostre gest del dia de la proclamació de la República, sapigueu, si hi cap, de redoblar-lo. Aquest dia, que uns pugin dalt el campanar i ventin les campanes al volt. D'altres que enfilin els puigs i calmes i encenguin fogueres. Mestrestant, tots els



altres, els vells i els infants, les dones amb els menuts als braços, ben enlaire, guaitin a l'horitzó... Aquell dia hi pot néixer el sol de la veritable Llibertat.

D. I. C. serà l'herald dels anhels i interessos dels pagesos catalans. Escriviu-nos dels vostres greuges: expliqueu-nos els vostres problemes.

Uns pescadors d'aigües tènboles

El «Partido Agrario Español»

La proclamació de la República i la lluita per a les Corts constituents han dut una profunda pertorbació dins de totes les nostres classes socials. La classe rural no ha pogut lliurar-se d'ella. Gent que anys ha senyorejava dins de certs districtes, veu com definitivament se li enruna el féu de la senyoria. D'altres que anys ha gemien en l'ostracisme i l'exili, s'adonen de com l'actual moment pot ésser-los l'únic propici per implantar el cacicat. Per a conseguir llurs fins, fantasiegen totes les solucions i es disposen a l'emprament de tots els mitjans. Alerta, pages.

Una vella senyera, tenyida de nou, s'és deplegada al vent per a captar el teu encís. El partit agrari, l'ha issada. L'aixeca un home fracassat en tota mena de lluites polítiques, abans que en cap d'elles no es conquerís un prestigi. Pretén d'aconduir-la un altre home, polític famós un temps, per les seves turbulències simiesques: Roderic Soriano. La vida, mestressa amorosa després de tot, havia sabut escondir-lo amb un vel de pietós oblit. Ara ell, o uns altres, en un gest de vanitat estúpida, ha esqueixat el vel pietós de la pu-

dícia i pretén de baixar al palenc a lluitar. La senyera del partit agrari és el seu herald.

Ignorem fins a hores d'ara el programa de tal partit. No cal, però tampoc que ens l'exposin. En tenim prou amb la personalitat dels seus dirigents i amb l'exponent de la seva denominació. La defensa dels interessos agraris, per procediments apolítics veus ací el programa. Vella és la farsa: i després de la tàctica dels de la dictadura qui també simulaven el mateix, més que farsa reïx una candidesa estúpida. La millor valença dels interessos materials agraris, són els ideals polítics qui determinen unions i eixamplen les perspectives de visió de un poble.

Primer que viure, cal existir i avalar-se amb una garantia. Els òrgans elementals de la nostra existència, com a poble civilitzat, són la immanència dins ella de la família cristiana, la llibertat conctratual i hereditària: el dret sacratíssim a l'esmers de la llengua com a factor insubstituïble d'educació i instrucció: la sobirania sobre els nostres destins com a poble: la llibertat com a homes i com a ciutadans d'una pàtria mestressa d'ella: el domini sobre els nostres fills per a delegar-ne la instrucció i educació a aquells qui més confiança inspirin: el respecte absolut a les nostres creences religioses: la llibertat sense límits d'associació i sindicació. I d'altres garanties encara.

Ara és l'hora de la defensa aferrissada d'aquests interessos espirituals. D'altra banda creiem que l'aconseguint i valença d'ells constitueix la millor penyor i la més eficaç fermança dels interessos materials. No hi ha hagut cap poble a l'Història, ric i ensems esclau. La riquesa és l'executòria inseparable de la llibertat i no grana mai dins d'aquelles zones estepàries, on el culte dels béns materials exclusius els ha empobrit l'esperit per a ésser el creador de la riquesa.

Doncs, tots aquests qui ara novament com si no haguessin passat set anys de dictadura, aixequen la bandera d'un agrarisme destenyit i infecund, desplaça'ls tot d'una del combat, no volent ni entrar a parlar amb ells.

És l'hora d'uns altres ideals, germà pages.

G. P.

En el pròxim número llegireu els articles magistrals de Joaquim Ruyra i Joan Estelric.

Cal combatre la guerra

per JAUME RUIZ MANENT

1. La llei dels canvis històrics

Es una llei innegable, que tots els canvis trascendents en la vida de les nacions necessiten un marge de temps més o menys llarg per a produir-se i per a consolidar-se definitivament. Els petits accidents dins de qualsevol terreny es poden medir prenent per mesurador la vida d'un home. Per exemple, si volem suprimir, posem per cas, l'impost de l'inquilinat, serà molt natural que procurem que sigui el trimestre que ve, o si no l'altre, o almenys des d'any nou. No se'ns ocrorrerà treballar des d'ara per tal que ho assoleixi la generació que ve, quan nosaltres ja serem morts. Això no seria una prova d'altruisme, sinó de niciesia. L'impost de l'inquilinat no és res dins de la història d'una nació; no cal canviar l'home ni trastornar les institucions socials, perquè aquella supressió sigui un fet.

2. Els canvis transcendents volen molt de temps

Però hi ha altres menes de canvis que arriben fins a l'ànima mateixa dels pobles, fins a les rels de l'organització de l'Estat, que comporten fins un rompiment amb la tradició, i que gairebé no poden produir-se sense que es vessi la sang. D'aquests canvis en diem revolucions i llur adveniment es fa anunciar molt per endavant, i amb una tal insistència que a base d'ells s'agrupen les forces de les nacions. Aquests canvis triguen en arribar, i la duració de la lluita que desenrotllen no es pot mesurar en cap manera a base de la vida d'un home. Els interessos d'una sola generació no són res en la història d'aquests fets, que es mesuren sovint per segles. L'adveniment de la República és un exemple del que diem, i encara petit; han calgut més de cent anys de lluites perquè el règim arribés. Un exemple suprem és el cristianisme, que lluità més de trescents anys a Roma pel seu reconeixement, i segueix encara penosament la lluita per a la conquesta del món.

3. La guerra és un gran mal

Cal tot el pes d'una tradició llarga de guerres, cal la brillantor de les victòries pàtries, perquè no haguem adquirit envers la guerra un odi superior a tot altre, i perquè no la tinguem per la més fastigosa de les lletjors. La guerra és una cosa lletja, és potser la més terrible de les calamitats, perquè porta amb ella les altres, i tanmateix aquí teniu totes les nacions de la terra armades fins a les dents, preparades tota hora a llançar-se unes contra les altres. Com hem de comprendre que els pobles que van bandejant les monarquies, perquè prefeixen regir-se a sí propis, a posar els seus destins en mans d'una persona que té aquest dret per naixement, siguin les seves facultats bones o dolentes, gosin encara

de posar els seus destins a la sort de les armes? Diem salvatges aquelles edats en què la raó es ventilava entre dos individus a la punta de l'espasa, i allò no era més que un reflex personal del gran repte que encara perdura, el d'una nació contra l'altra.

4. Podrem suprimir les guerres?

Assolirà tanmateix la humanitat deslliurar-se del flagell de la guerra? Que no, diuen aquells que mesuren aquest procés amb la mesura de llur pròpia vida, i basen llur pessimisme en petits detalls que d'ací a un segle tothom haurà oblidat. Que sí, diem els que mesuren amb més ampla mesura, i ens resignem a treballar pels nostres fills i els nostres néts.

El camí fet de la gran guerra ençà és molt gran. Ningú ja no parla de la brillantor de la guerra; ningú ja no rebutja d'acudir a l'arbitratge abans d'acudir a les armes. Les nacions estimen la pau, i tothom està gelós d'ella. L'antimilitarista ja no és un covard ni un mal patriota. Vint anys enrera no era així. Que encara puguin venir altres guerres, no direm que no, però que les guerres ja no vindran per motius tan balders, això sí; per això no caldrà que s'aixequi el poble, ja no hi ha cap governant capaç de procedir així.

Qui ha de portar el moviment per la pau? El poble, la gran massa del poble que té fills i casa per defensar, que troba la felicitat en l'amor i no en l'odi. Que ningú no cregui que ell no hi té res a fer, que això s'arranja a Ginebra, i que són uns senyors que es diuen Briand, Curtius i Henderson, o com siguin els que volen la pau.

Els que la volem som nos-

altres, i ells són els nostres portaestendards. Ajudem a tot aquell que vulgui treballar de bona fe. La Societat de les Nacions és una esperança; enfortim la Societat de les Nacions. De totes les obres que la nostra República està portant a terme, n'hi ha una que ens afalaga especialment, i és la reforma de l'exèrcit i no tant per la reforma mateixa, sinó per la reducció que comporta. Tant de bo que seguissin aquest exemple les altres nacions: Espanya despenia 600 milions anuals per l'exèrcit. Que el poble fomenti allò que estimi, i res no és més estimable que la pau.

5. Un precursor: Lluís Vives

Fa quatrecent anys, quan encara la sort de les armes era la més alta raó, predicava per les Universitats d'Europa un català, català de València que nomia Lluís Vives, i deia: «El guerrear, si no és defensant-se i per la impossibilitat d'un arbitratge, em sembla criminal i s'ha de considerar com un veritable homicidi. Es considera un crim quan es tracta d'un homicidi individual; ¿serà per ventura una virtut, quan es fa públicament i en gran? Guerrear no és propi ni digne de gent honrada, ni encara de lladres, ni tan solament d'homes: és una fúria pròpia de les feres...»

Hi havia molt poca gent que parlés aleshores com parlava aquest català de València. D'aleshores ençà, s'ha fet molt de camí, però encara no hem arribat a terme. Cal que apremem el pas.



El Feixisme i el Comunisme contra el D.C.

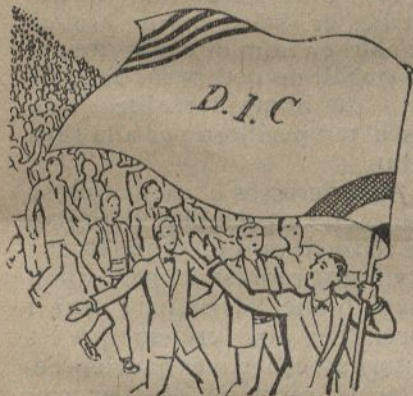
El triomf de la valentia

PER LLUCIÀ BAQUER.

Tot era negror. Enraonàveu amb el barber, us deixàveu caure a una tertúlia, us refugiàveu a una sagristia: pertot arreu aquell gust de cendra. A la resta d'Espanya havien cremat els convents. Periòdics ministerials reclamaven una persecució religiosa. Persones ben informades



la creien indispensable per a distreure els agraris andalusos i el sindicalisme català. Les monges, els frares, els seminaristes abandonaven els convents. Mentre alguns catòlics es preparaven a defensar-los, la majoria es quedava a casa, o sortia tími-



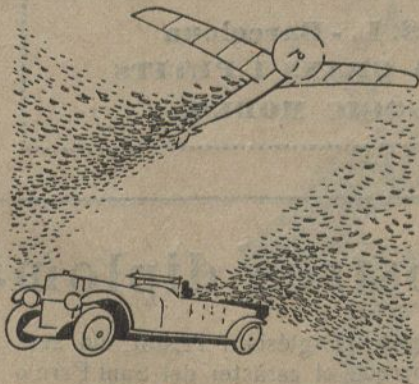
dament a veure la crema. Prudència, força prudència. Quatre dies abans, hi havia a Espanya vint milions de catòlics; ara, semblaven reduïts a algunes dotzenes.

En mig d'aquest ensopiment, preludi de la pedregada, un estol de joves conservaven el tremp i àdhuc l'humor. Conversant, sorgí la idea d'iniciar una ferma campanya religiosa, a base d'exigir un brí de conseqüència als demòcrates sincers. La base de la campanya havia d'ésser, evidentment, l'adhesió a la República, i un amor ben lleial a Catalunya, i una sincera defensa de la Llibertat. Consultades prèviament les persones que calia, llançàrem el manifest contra l'expulsió de les ordes religioses. El llançàrem amb gosadia. Convenia que la gent se sentís brava. Qui volgués signar, que ho fes personalment i amb fitxer. Una cinquantena d'automòbils, tripulats pel jovent, escamparen els plects en

vint-i-quatre hores, arreu de Catalunya.

Prudència? Prudència, sí; covardia, no. Als dibuixos insolents de la premsa esquerrana, a les insinuacions de certs periòdics ministerials, volguérem respondre amb un somriure impàvid. L'exèrcit que somriu, venç. I sempre en el terreny de l'amor a la Democràcia, férem dibuixar una dotzena d'expressives caricatures. Un íntim amic nostre les mostrà al Sr. Governador. En Companys també recomanava prudència: «No les escampin. El poble està excitadíssim i pot reaccionar amb una crema». L'endemà, vàrem repartir-les en tots els mercats de Barcelona. I el poble reaccionà a favor nostre. La gent les arrencava de mans dels repartidors. Una tasca semblant, iniciada per l'empresa «Veritat i Llibertat» obtenia el mateix èxit; mentrestant, ploïen a milers les signatures. Tot Catalunya vibrava amb un aire de combat.

Calia aprofitar aquest ambient. I proposàrem que el dia de Corpus, els signants del Manifest exterioritzessin llur protesta contra l'expulsió i llur adhesió a la República, ornant els balcons amb domassos i banderes i amb uns cartells que emmarquessin l'afirmació «Som catòlics» dins els colors catalanistes i republicans. Precisament, aquest dia les ordes religioses havien d'afirmar, en igual forma, idèntics sentiments.



Aprovada la idea, era precis fer-la sentir al poble. Novament foren mobilitzats els autos. Quatre aeroplans escamparen per totes les contrades de Catalunya tres milions de fulles que deien:

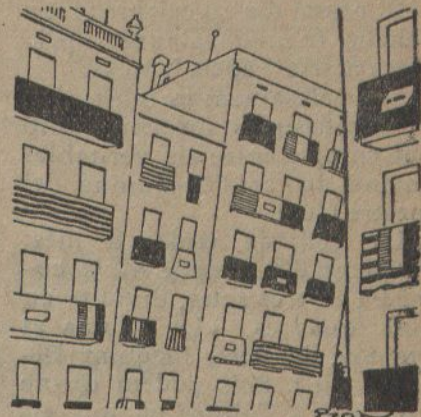
La intelligència i la llibertat
són les ales del Poble,
Els catòlics també som poble.

Respecteu, doncs, la nostra llibertat i la nostra manera de pensar

i que recomanaven guarnir els balcons. Un eixam de noies i d'infants pujava i baixava escales i trametia tarjes a les amistats. Els delegats multiplicaven llurs gestions. Els periòdics intensificaren la campanya: Alguns ho trobaven malament; bé, la majoria. Els organitzadors mai no perderen la serenitat. Sabien que invocar a casa nostra la Religió, la Democràcia i l'amor a Catalunya era canalitzar els sentiments del poble, uns sentiments profundament ferits, que anhelaven manifestar-se, i que trobaven una forma senzilla i eficaç de fer-ho.

Després de quaranta-vuit hores d'angúnia, el triomf. Un triomf inaudit: tots els diaris ho reco-

negueren. Ultra els milers i milers de signatures, les signatures flamejants dels balcons. Els catòlics se senten rejoyenits,



units com mai sota les aparents i del tot superficials diversitats, i decidits a guanyar disciplinadament les eleccions. I els adversaris han hagut de reconèixer que la campanya sectària, més que popular, havia estat populachera.

(Dibuixos de Prat).

La més
alta distinció
a les Exposicions
Internacional
de Barcelona
i Ibero-Americana
de Sevilla

Gran Premi
amb Medalla d'Or

PAPER PER A CIGARRETES

Indio Rosa

FILL DE G. MARIN.

EL TEATRE

GOYA

El passat dia 10 celebrà el seu benefici la molt aplaudida primera actriu Pepeta Tapias.

Ben palesament es mostraren les moltíssimes simpaties amb què compta entre els veritables amants de l'art l'ex-alumna del mestre Gual.

La vetllada tenia, a més, l'aliciet d'estrenar-s'hi la comèdia en tres actes, dividits en cinc quadres, «La pluma al viento», del poeta Joaquim Dicenta (fill). Sols podem dir-ne que està a l'altura en tots els seus aspectes, de gairebé totes les produccions de l'autor de «Son mis amores reales». Moralitat i literatura estantissimes.

Com a fi de festa el notabilíssim actor Alfons Tudela i la beneficiada recitaren i llegiren algunes poesies: foren llargament aplaudits. Les llegides i recitades per l'actriu Sra. Tapias eren originals del poeta i actual Conseller de Cultura Sr. Ventura Gassol, que es trobava en el teatre com a representant de la Generalitat de Catalunya. El públic li tributà uns xardorosos aplaudiments, Gassol enraonà i el seu discurs tingué un èxit ben superior al de Manresa.

POLIORAMA

Per a la nit del 17, el popular actor Joan Bonafè, té anunciada l'estrena de la producció benaventina «Literatura».

Tenim les millors notícies del valor literari i artístic d'aquesta obra. En el proper número en parlarem.

ROMEA

Divendres, dia 12, a la nit, s'estrenà en el Coliseo del carrer de l'Hospital el drama «Rosas de Sangre», original del poeta Alvaro de Orriols.

Certament el públic que omplenava la sala del teatre, en sa majoria sortia desenganyat: hem de convenir que esperàvem quelcom millor de la ploma del senyor Orriols. L'obra és de motllura antiquada i escrita de cara a la galeria.

El quadre «La Santa Espina» es veu materialment improvisat per al públic de casa nostra.

Agraïm a l'autor aquesta fina atenció: encara que com a catalans lamentem que no hagi inclòs dit quadre en l'obra original, car això hauria permès divulgar una vegada més la justícia de la nostra causa.

Escenogràficament cal reconèixer que resulta de gran efecte el quadre «Los Mártires de La Libertad».

La interpretació, discreta; sobressortí l'actor encarregat del difícil paper de «Abuelo Bernardo».

J. ARAGAI.

LES BELLES LLETRES

A la Mare de Déu de les Dolors

Ve la nit i tinc por, Santa Maria,
dolça Mare de Déu de les Dolors.
El vostre Fill, irat, ja no m'oïa:
avui us toca el consolar-me a Vós.

A Vós us veig més dolça i molt més fina
que el vostre Fill en creu agonitzant;
no teniu claus als peus, ni cap espina
us puny el front i us estrañà el semblant.

Vostra mirada és més serena i clara,
la mantellina us dóna un dolç posat,
que us fa assemblà a la bona de la mare
que al Cel deveu asseure-us-la al costat.

No em deixeu entornar de la capella,
que pecaria, a l'allunyâ de Vós;
aquí hi ha olor de mel i cera vella
i aquesta llum tan fina de colors.

I aquella que hi deu fer vostra corona
qual els estels hi lluen, negra nit;
si feu que sigui eterna aquesta estona,
altre consol no em manca a l'esperit.

Ja el pressent el meu cor i l'endevina,
el sofriment que us duu la vostra sort;
ja els veig brillar davant la mantellina,
els set punyals clavats al mig del cor.

És per això que clamo amb gelosia:
deu-me remordiment dels meus pecats
i els set més capitals que jo tenia
seran punyals que al pit m'hauré clavats.

No em recarà sentir-me set ferides,
ni amb el cor amargat per dotze fells,
si em puc sentí amb les temples excel·lides
i amb el front coronat per dotze estels.

(Del llibre «La Nau»).

VENTURA GASSOL.

JOVENT

Ja heu llegit el primer volum de la

Collecció Tres Contes?

Són tres contes de FRANCESC DE B. LLADÓ,
amb 30 magnífics dibuixos de NUNUT.

Preu: 3'50 pessetes.

EDITORIAL ROMA

Manén i Viñamata, S. L. - Barcelona
PUBLICACIONS PER A GRANS I PETITS
MATERIAL PEDAGÒGIC MODERN

Un abús intolerable

Diumenge passat, el Futbol Club Barcelona oferí als afectats al futbol l'avinentesa de presenciar tres partits en una sola tarda: a les tres, partit corresponent al torneig copa Macià, entre el primer equip del Grannollers i un combinat blau-grana; a les 4'40, campionat infantil, Barcelona-Espanyol; a les sis, partit amistós entre els primers equips del C. D. Castelló i el F. C. Barcelona.

Comprenem que la idea dels dirigents que combinaren aqueix programa no devia ésser altra que procurar atraure públic per la quantitat d'espectacle ofert; i no hi tindríem res a dir si estiguéssim en d'altres èpoques de l'any; som a mig juny, però, i si només ens guiéssim pel termòmetre, creuríem que som a mig agost. I bé, en aquestes circumstàncies és una explotació indigna, és completament inhumà obligar a jugar partits de futbol a les tres i a les quatre de la tarda; aquells homes que havien de córrer una hora i mitja darrera la pilota, sota aquell sol abrasador, en aquella atmòsfera asfixiant, devien ésser, sense dubte, professionals; en nom de cap contracte de treball no pot, però, obligar-se a un home a realitzar una tasca tan perillosa per a la seva salut.

Els interessos d'una empresa són molt respectables, però han de cedir davant de l'interès suprem que representa per a qualsevol home l'existència sana i forta. Per això creiem que les autoritats esportives haurien d'evitar la repetició d'espectacles vergonyosos com l'esmentat; i si no tenien prou autoritat per impedir-ho, caldria la intervenció de les autoritats governatives, que no han de permetre espectacles tan fatalment perillosos per als que hi prenen part.

Hom ha abusat enormement i en forma intolerable dels drets que dóna a l'empresa un contracte de treball: cal que l'abús no es repeteixi.

M. THIÓ I RODÉS.

Els nostres diplomàtics

Per a deixar aclarit quina fóra la posició del Bisbe Torras, el més pràctic serà que consultem les seves obres. En la famosa pastoral «Déu i el César», escrita en circumstàncies no gaire diverses de les actuals, diu enèrgicament: «L'Església sap avenir-se amb tots els temperaments polítics: mai, però, no s'avindrà amb la injustícia, amb la persecució disfreçada, que vol destruir en la societat l'obra de Jesús, Verb vivent de Déu, necessària per a la salvació de les ànimes. Si es produeix el divorci

entre l'Església i l'Estat, no serà perquè el caràcter del Sant Pare o del seu Secretari sigui incompatible amb l'estat social de qualsevol poble, ni perquè perilli la independència del poder civil. Serà perquè la Potestat política vol eliminar la religió de la vida pública, serà perquè pretén extirpar la pràctica exterior de la Religió i la vol recloure dins l'esperit de cada home. I l'home és ànima i cos, i és social i ha d'exterioritzar-se i ha de manifestar en públic les seves creences i ha d'obrar en con-

formitat amb elles, segons aquella sentència de Jesús: «Aquell que s'avergonyirà de confessar-me davant dels homes, jo també m'avergonyiré de confessar-lo a Ell davant del Pare celestial». Preguem al senyor Gassol que cerqui textos del gran Bisbe en sentit contrari. Tot recercant textos, l'ex-Conseller de política aprendrà l'art difícil de la diplomàcia.

J. M.^a GRAU.